

PROGRAMA DE FARMACOLOGIA CLINICA 2023-24

CLASSES TEÒRIQUES (28h) 1 grup

12-02-24 08:00 Dr. Farré	Tema 1. Introducció a la farmacologia clínica i terapèutica. Els medicaments d'ús humà.
12-02-24 11:30 Dr. García	Tema 2. Fonts d'informació en farmacologia clínica.
13-02-24 08:00 Dr. Farré	Tema 3. Desenvolupament de medicaments: aspectes científics, metodològics, bioètics i legals. Efecte placebo.
13-02-24 11:30 Dr. Farré	Tema 4. Assaig clínic de medicaments (AC) i les seves bases metodològiques (1).
14-02-24 08:00 Dr. Farré	Tema 5. Assaig clínic de medicaments (AC) i les seves bases metodològiques (2).
15-02-24 08:00 Dr. Farré	Tema 6. Farmacocinètica clínica i ajust de la dosi. Avaluació de l'acció i efecte dels medicaments.
16-02-24 08:00 Dra. Montané	Tema 7. Interaccions farmacològiques d'interès clínic i interaccions entre medicaments i altres compostos.
19-02-23 11:30 Dra. Montané	Tema 8. Reaccions adverses de medicaments i farmacovigilància.
20-02-24 11:30 Dra. Montané	Tema 9. Farmacoepidemiologia.
26-02-24 11:30 Dra. Pérez	Tema 10. Ús de medicaments en el sis de salut i les seves implicacions econòmiques.
27-02-24 11:30 Dra. Papaseit	Tema 11. Abús i dependències de medicaments i drogues.
04-03-24 11:30 Dra. Montané	Tema 12. Farmacologia clínica de l'embaràs i la infància.
05-03-24 11:30 Dra. Montané	Tema 13. Farmacologia clínica de la vellesa.
11-03-24 11:30 Dra. Papaseit	Tema 14. Farmacologia Clínica de la insuficiència renal, hepàtica i d'altres processos patològics.
12-03-24 11:30 Dr. Farré	Tema 15. Farmacogenètica.
18-03-24 11:30	Tema 16. Bones pràctiques de prescripció de medicaments. Regulació legal dels medicaments i tipus de prescripcions: receptes i ordres mèdiques. Copagament.

Dra. Pérez	
19-03-24 11:30 Dr. Farré	Tema 17. Selecció i prescripció de medicaments en els principals processos patològics en atenció primària (1): Introducció als antibiòtics.
02-04-24 11:30 Dr. García	Tema 18. Selecció i prescripció de medicaments en els principals processos patològics en atenció primària (2): Cardiovascular
08-04-24 11:30 Dra. Pérez	Tema 19. Selecció i prescripció de medicaments en els principals processos patològics en atenció primària (6): patologies psiquiàtriques.
09-04-24 11:30 Dr. García	Tema 20. Selecció i prescripció de medicaments en els principals processos patològics en atenció primària (8): Introducció al tractament del dolor.
15-04-24 11:30 Dra. Papaseit	Tema 21. Selecció i prescripció de medicaments en els principals processos patològics (10): Oncològic.
16-04-24 11:30 Dra. Pérez	Tema 22. Selecció i prescripció de medicaments en processos neurològics.
22-04-24 11:30 Dr. García	Tema 23. Principis de terapèutica dermatològica
24-04-24 11:30 Dra. Montané	Tema 24. Principis de selecció i d'utilització apropiada dels contraceptius.
25-04-24 11:30 Dr. García	Tema 25. Principis de selecció i d'utilització apropiada dels medicaments utilitzats en patologia digestiva.
26-04-24 11:30 Dra. Papaseit	Tema 26. Principis de selecció i d'utilització apropiada dels medicaments utilitzats en patologia gènito-urinària.
29-04-24 11:30 Dra. Pérez	Tema 27. Principis de selecció i d'utilització apropiada dels medicaments utilitzats en osteoporosis i patologia articular.
30-04-24 11:30 Dr. Farré	Tema 28. Repàs de l'assignatura i conclusions

PRÀCTIQUES	
SEMINARIS CASOS CLÍNICS (2h/3h: 34h). 3 grups (20 alumnes)	
Dr. García	Seminari 1. Fonts d'informació en Farmacologia Clínica. (2h)
Dr. Farré	Seminari 2. Assaig clínic de medicaments i les seves bases metodològiques. Efecte placebo. (3h)
Dra. Montané	Seminari 3. Reaccions adverses de medicaments i farmacovigilància. (3h)
Dra. Montané	Seminari 4. El procés de la selecció dels medicaments. (3h)
Dra. Pérez	Seminari 5. Prescripció de medicaments i el sistema de salut. Publicitat i mitjans de comunicació (3h)
Dr. Farré	Seminari 6. Antibiòtics (infecció urinària i pneumònia). (3h)
Dr. García	Seminari 7. Cardiovascular. (3h)
Dra. Papaseit	Seminari 8. Respiratori (3h)
Dra. Papaseit	Seminari 9. Diabetis (3h)
Dra. Pérez	Seminari 10. Malalties psiquiàtriques i demències (3h)
Dra. Pérez	Seminari 11. Dolor (3h)
Dr. Farré	Seminari 12. Medicines alternatives (2h)
PRÀCTIQUES DE SIMULACIÓ CLÍNICA AVANÇADA (EN HUMANS). PSCA (5H). 4 grups (12-15 alumnes)	
Dra. Montané/Dra. Pérez	PSCA 1. Prescripció de medicaments i informació al pacient. Administració i instruccions d'administració. Ajustament de dosis. (2h)
Dr. Farré/Dra. Papaseit/Dr. García	PSCA 2. Anamnesi farmacològica i valoració de l'adherència al tractament Revisió del pla de medicació i de l'assoliment d'objectius terapèutics. Conciliació i deprescripció de medicació. (3h)

PSCA	Grup A (1)	Grup B (2)	Grup C (3)	Grup D (4)
PSCA 1 (2h) Dra. Montané/Dra. Pérez	12:30 22/04	12:30 30/04	12:30 08/05	12:30 09/05
PSCA 2 (3h) Dr. Farré/Dra. Papaseit/Dr. García	12:30 30/04 12:30 13/05	12:30 22/04 13:30 13/05	12:30 09/05 12:30 14/05	12:30 08/05 13:30 14/05

Seminaris 15.30-17.30/18.30h	Grup A (1)	Grup B (2)	Grup C (3)
SCC 1 (2h) Dr. García	15:30h 04/03	15:30h 06/03	15:30h 05/03
SCC 2 (3h) Dr. Farré	15:30h 05/03	15:30h 04/03	15:30h 06/03
SCC 3 (3h) Dra. Montané	15:30h 07/03	15:30h 11/03	15:30h 08/03
SCC 4 (3h) Dra. Montané	15:30h 21/03	15:30h 08/04	15:30h 22/03
SCC 5 (3h) Dra. Pérez	15:30h 08/03	15:30h 07/03	15:30h 11/03
SCC 6 (3h) Dr. Farré	15:30h 22/03	15:30h 21/03	15:30h 02/04
SCC 7 (3h) Dr. García	15:30h 04/04	15:30h 02/04	15:30h 05/04
SCC 8 (3h) Dr. Papaseit	15:30h 05/04	15:30h 04/04	15:30h 08/04
SCC 9 (3h) Dra. Papaseit	15:30h 15/04	15:30h 18/04	15:30h 16/04
SCC 10 (3h) Dra. Pérez	15:30h 16/04	15:30h 15/04	15:30h 18/04
SCC 11 (3h) Dra. Pérez	15:30h 26/04	15:30h 30/04	15:30h 29/04
SCC 12 (2h) Dr. Farré	15:30h 29/05	15:30h 26/05	15:30h 30/05

FARMACOLOGIA CLINICA

Guia docent específica per a la UD Germans Trias i Pujol

Curs: 2023 – 2024

Responsable de l'assignatura: Magí Farré

Crèdits cinquè curs: 6 crèdits ECTS (150 hores)

Classes teòriques: 28 (28 hores)

Seminaris de casos clínics (SCC): 12 (34 hores)

Pràctiques de simulació clínica avançada : 2 (5 hores)

Excepcionalment i segons criteri de la Universitat, del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual. Igulament podria ser per les avaluacions parcials, final i recuperació.

Avaluació

El sistema d'avaluació es basarà en una part teòrica escrita (dos proves que sumen un **70% de la nota final**) i una part pràctica (**30% de la nota final**).

Avaluació escrita part **teòrica**:

S'avaluarà amb ítems-preguntes d'elecció múltiple (test) i preguntes tipus assaig curtes. Les preguntes test tindran 5 opcions i una sola resposta correcta (amb descompte de 0,25) . Orientativament, hi haurà 8 preguntes assaig curtes, i 40 preguntes d'elecció múltiple, que seran tant de les classes teòriques com dels seminaris de casos clínics (SCC).

Es programaran dos exàmens teòrics parcials (test + preguntes curtes), que **alliberaran la matèria avaluada** quan la nota obtinguda sigui superior a 5,0 sobre 10,0.. El repartiment inicial:

- El primer examen parcial inclourà els temes 1-16 i els SCC 1-5
- El segon examen parcial inclourà els temes 17-28 i els SCC 6-12.

Aquest repartiment es podria modificar en cas de necessitat informant prèviament.

Avaluació escrita de la part **pràctica**:

L'avaluació continuada dels SCC podrà ser escrita o oral, a partir de preguntes o presentacions fetes durant els seminaris, o al final dels mateixos (dependrà del professor). Aquesta avaluació es valorarà entre 0 i 10 i es farà la mitjana de les avaluacions realitzades. La no realització de les avaluacions continuades implicarà una puntuació de 0 en cadascuna d'elles.

El promig del resultat obtingut en les diferents avaluacions dels seminaris correspondrà a la nota global de la part pràctica.

Les activitats de simulació (PSCA) no s'avaluaran.

Bonus per mini-casos/mini-problemes: l'assistència a classe amb la resposta correcta dels mini-casos que s'entregaran al final de determinades activitats docents teòriques pot comportar la bonificació de mig punt (0,5 punts) de l'avaluació final.

Optatiu: La recollida i identificació de reaccions adverses a medicaments amb l'entrega de la targeta groga pot suposar un increment màxim de 2 punts de la nota global de la part pràctica, en funció de criteris de qualitat de la informació recollida a la targeta groga. La participació en les projeccions de la capítol de sèrie o una pel·lícula comercial podrà incrementar un màxim de 3 punts la nota global de la part pràctica.

L'estudiant que no hagi aprovat algun o cap dels parcials, es pot presentar a **la prova final de recuperació**, que inclourà 2 subproves (corresponents a la primera i segona part del temari) i podrà ser d'estructura similar als exàmens parcials (test + preguntes curtes) o únicament preguntes curtes. Els alumnes hauran de presentar-se a la subprova que no hagin alliberat prèviament.

Per als alumnes que hagin d'examinar-se de tota la matèria, la prova es considerarà superada sempre que la nota mitjana de les dues subproves sigui igual o superior a 5/10 i que la nota mínima de cadascuna de les subproves sigui igual o superior a 4,0.

Als alumnes que s'hagin tornat a matricular de l'assignatura i tinguin la part pràctica aprovada (>5/10), se'ls guardarà la nota obtinguda. Als qui la tenen suspesa, l'hauran de tornar a realitzar.

Qualificació final

La qualificació final és el promig ponderat dels coneixements teòrics (70%) i de l'avaluació de les pràctiques-SCC (30%). No es podrà fer el promig entre l'avaluació teòrica i l'avaluació clínica si no s'obté una puntuació mínima de 5/10 en ambdues proves. En cas de no poder fer el promig, la qualificació final correspondrà al valor quantitatiu més baix d'entre els obtinguts en les avaluacions teòrica i pràctica.

Calendari d'exàmens

Primer parcial: 12/04/2024 a les 15:30.

Segon parcial: 07/06/2024 a les 15:30.

Prova de recuperació final: 27/06/2024 a les 9:00.

Procediment de revisió d'exàmens

S'intentarà publicar les notes de les avaluacions de la part teòrica en les 1-2 setmanes després de realitzar els exàmens i s'oferiran dues dates i hores per a la revisió dins l'horari docent (s'intentarà que sigui una pel matí i l'altra per la tarda). Se sol·licitarà als alumnes que desitgin fer la revisió de l'examen que ho comuniquin per correu electrònic a la persona responsable de l'assignatura.

PROFESSORAT	
Magí Farré (responsable assignatura i responsable docència Farmacologia a UD).	mfarre.germanstrias@gencat.cat
Eva Montané	emontane.germanstrias@gencat.cat
Juan Antonio Garcia Vicente	jgarcia.bnm.ics@gencat.cat
Clara Pérez-Mañá	cperezmn.mn.ics@gencat.cat
Esther Papaseit	epapaseit.germanstrias@gencat.cat

Contacte Servei Farmacologia Clínica: Tel. 93 4978865 (Servei, ext 8865); 93 4651200 (General, ext 8865). Extensió M. Farré 3710. En persona a tercera planta Hospital Modular edifici maternal o a UPIC (segona planta edifici maternal, davant cafeteria, Dr. Farré).

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia específica

Baños JE, Farré M. Principios de Farmacología Clínica. Las bases científicas de la utilización de medicamentos. Barcelona: Masson, 2002.

Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria. Guía Terapéutica en Atención Primaria. 8a ed. Barcelona: Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria, 2022 (alguns capítols a <http://www.guiaterapeutica.net/>). Edició 2022.

Flórez, J, ed. Farmacología Humana. 6ª ed. Masson, Barcelona, 2014.

Lorenzo P, Moreno A, Leza JC, Lizasoain I, Moro MA, Portoles A. eds. Velázquez. Farmacología Básica y Clínica. 19ª ed. Madrid: Editorial Médica Panamericana, 2018.

Bibliografía de consulta

Brunton L, Knollmann BC (Eds.). Goodman & Gilman's The Pharmacological Basis of Therapeutics, 14 ed. Mc Graw Hill, New York, 2023. Edició prèvia en castellà.

Ritte JM, Flower RJ, Henderson G, Loke YK, MacEwan D, Robinson E, Fullerton J (Eds). Rang and Dale's. Pharmacology, 10ed. Elsevier, 2023. Edició prèvia en castellà.

Recursos d'Internet

Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios: fitxa tècnica dels medicaments aprovats a l'Estat. <https://cima.aemps.es/cima/publico/home.html>.

Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios. Info4Rmes de posicionamiento terapéutico. <https://www.aemps.gob.es/medicamentos-de-uso-humano/informes-de-posicionamiento-terapeutico/>

Avaluació de nous medicaments i pautes d'harmonització terapèutica Departament de Salut: <http://medicaments.gencat.cat/ca/professionals/avaluacio/avaluacio-de-medicaments-i-programes-dharmonitzacio/>

Guia de la Bona Prescripció (<https://www.icf.uab.cat/assets/pdf/productes/lilibres/gbpc.pdf>): manual pràctic per a la prescripció raonada segons recomanacions de la OMS (1999).

També diferents butlletins independents d'informació sobre medicaments i terapèutica com Butlletí d'Informació Terapèutica (BIT), Boletín Terapéutico Andaluz, Butlletí Groc, Boletín de Información Farmacoterapéutica de Navarra, Boletín INFAC.